

**Girdejiler we emlák üçin
iki gezek salgylar salynmagyny aradan aýyrmak
hem-de salgytlary tölemekden boýun gaçyrylmagynyň öňünü almak
barada Türkmenistanyň Hökümeti bilen
Moldowa Respublikasynyň Hökümetiniň arasynda
KONWENSIÝA**

Türkmenistanyň Hökümeti we Moldowa Respublikasynyň Hökümeti,
Girdejiler we emlák üçin salgytlar babatda iki gezek salgylar salynmagyny aradan aýyrmak hem-de salgytlary tölemekden boýun gaçyrylmagynyň öňünü almak barada Konwensiýa baglaşmak isläp we iki ýurduň arasynda ykdysady hyzmatdaşlygy ösdürmegi maksat edinip,
su aşakdakylar barada ylalaşdylar:

**1-nji madda
Özleri barada Konwensiýa ulanylýan taraplar**

Şu Konwensiýa Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň-de dahyllylary bolup durýan taraplar babatda ulanylýar.

**2-nji madda
Konwensiýa degişli bolan salgytlar**

1. Şu Konwensiýa Ylalaşýan Döwletiň adyndan ýa-da onuň edara ediş-çäk birligi, ýa-da ýerli häkimiýet edarasy tarapyndan girdejiler we emlák üçin salynýan salgytlary almagyň usulyna garamazdan, şol salgytlar babatda ulanylýar.

2. Girdejileriň umumy möçberinden, emlägiň umumy möçberinden ýa-da olaryň aýry-aýry böleklerinden alynýan ähli salgytlar, şol sanda gozgalýan ýa-da gozgalmaýan emlägi aýrybaşgalamakdan gelýän girdejilerden alynýan salgytlar, kärhanalar tarapyndan tölenilýän zähmet hakynyň ýa-da hak-heşdegiň umumy jeminden alynýan salgytlar, şeýle hem maýanyň artyşyndan gelýän girdejilerden alynýan salgytlar girdeji we emlák üçin salgytlar hasaplanylýar.

3. Şu Konwensiýa degişli bolan salgytlar, hususan-da, şular bolup durýar:

a) Türkmenistanda:

- (i) edara görnüşli taraplaryň peýdasy (girdejisi) üçin salgylar;
- (ii) şahsy taraplaryň girdejileri üçin salgylar; we
- (iii) emlák üçin salgylar;

(mundan beýlak «Türkmenistanyň salgytlary» diýlip atlandyrylyar)

b) Moldowada:

- (i) girdeji salgydy; we
- (ii) gozgalmaýan emlák üçin salgyst

(mundan beýlak «Moldowanyň salgytlary» diýlip atlandyrylyar).

4. Şeýle hem, şu Konwensiýa oňa gol çekilen seneden soň bar bolan salgytlara goşmaça ýa-da olaryň ýerine alynjak birmeňzes ýa barabar islendik ähli salgytlar babatda ulanylýar. Ylalaşýan Döwletleriň ygytyýarly edaralary öz salgyst kanunçylygyna girizilen düýpli üýtgetmeler barada bir-birine habar bererler.

3-nji madda Umumy kesgitlemeler

1. Eger ýazgydan başgaça many çykmaýan bolsa, şu Konwensiýanyň maksatlary üçin:

a) «bir Ylalaşýan Döwlet» we «beýleki Ylalaşýan Döwlet» aňlatmalary ýazga baglylykda Türkmenistany ýa-da Moldowa Respublikasyny aňladýar;

b) «Türkmenistan» adalgasy Türkmenistany we geografiki manyda ulanylanda onuň çäklerini, şeýle hem halkara hukugyna laýyklykda Türkmenistanyň salgyst kanunçylygyny ulanmak babatda onuň iş amala aşyrylyp bilinjek etraplary kesgitlenilýän çäklerini aňladýar;

ç) «Moldowa» adalgasy Moldowa Respublikasyny we geografiki manyda ulanylanda Moldowa Respublikasynyň çäklerini, şol sanda halkara hukugynyň kadalaryna laýyklykda tebigy serişdelerini barlamak we işläp geçmek boýunça Moldowa Respublikasynyň özygytyýarly hukuklaryny amala aşyrýan içerkى suwlaryny we howa giňişligini aňladýar;

d) «tarap» adalgasy edara görnüşli tarapy ýa-da şahsy tarapy, kompaniýany ýa-da taraplaryň islendik beýleki birleşigini aňladýar;

e) «kompaniýa» adalgasy islendik korporatiw birleşigi ýa-da salgyst salmak maksatlary üçin korporatiw birleşik hökmünde garalýan islendik beýleki guramany aňladýar;

ä) «Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy» we «Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň kärhanasy» aňlatmalary degişlilikde Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy tarapyndan dolandyrylyan kärhanany we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysy tarapyndan dolandyrylyan kärhanany aňladýar;

f) «halkara gatnatmasy» aňlatmasy Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy tarapyndan ulanylýan deňiz, derýa ýa-da howa gämisi ýa-da awtomobil ýa bolmasa demir ýol ulag serişdesi arkaly amala aşyrylyan islendik gatnatmany aňladýar, şeýle gatnatmanyň diňe beýleki Ylalaşýan Döwletde ýerleşýän ýerleriň arasynda amala aşyrylyan halatlary muňa girmeyär;

g) «ygyýarly edara» aňlatmasy:

- (i) Türkmenistanda – Türkmenistanyň Maliýe ministrligini we Türkmenistanyň Baş döwlet salgыt gullugyny ýa-da olaryň ygyýarly edilen wekilini;
- (ii) Moldowada – Moldowa Respublikasynyň Maliýe ministrligini ýa-da onuň ygyýarly edilen wekilini aňladýar.

i) «milli tarap» aňlatmasy:

- (i) Ylalaşýan Döwletiň raýatlygy bolan islendik şahsy tarapy;
- (ii) şeýle hukuk ýagdaýyny Ylalaşýan Döwletiň hereket edýän kanunçylygy esasynda alan islendik edara görnüşli tarapy, şereketi ýa-da assosiasiýany aňladýar.

2. Ylalaşýan Döwlet tarapyndan şu Konwensiýa ulanylan mahaly, eger ýazgydan başgaça many gelip çykmaýan bolsa, Konwensiýada kesgitlemesi berilmedik islendik adalga ýa-da aňlatma şol Döwletiň kanunçylygynda şu Konwensiýa degişli bolan salgylar babatda berilýän mana eýe bolar.

4-nji madda **Dahyllsy**

1. Şu Konwensiýanyň maksatlary üçin «Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsy» aňlatmasy şol Döwletiň kanunçylygy boýunça ýasaýan ýeri, hemişelik bolýan ýeri, ýolbaşy edarasynyň yerleşýän ýeri, hasaba alınan ýeri ýa-da beýleki şuna meňzeş görkeziji esasynda salgыt salynmaga degişli tarapy aňladýar. Emma bu aňlatma diňe şol Döwletdäki çeşmelerden alınan girdejiler babatda ýa-da onda yerleşýän emlák babatda şol Döwletde salgыt salynmaga degişli tarapy öz içine almayar.

2. Eger şahsy tarap şu maddanyň 1-nji bölümünüň düzgünlerine laýyklykda Ylalaşýan Döwletleriň ikisiniň-de dahyllsy bolup durýan bolsa, onuň hukuk ýagdaýy şu usulda kesgitlenilýär:

a) ol hemişelik ýasaýyş jaýy bolan Döwletiniň dahyllsy hasaplanýlyar, eger onuň Döwletleriň ikisinde hem hemişelik ýasaýyş jaýy bar bolsa, onda ol haýsy Döwletde has ysnyşykly şahsy we ykdysady aragatnaşyklary (durmuş bähbitleriniň merkezi) bar bolsa, şol Döwletiň dahyllsy hasaplanýlyar;

b) eger onuň durmuş bähbitleriniň merkezi bolan Döwletini kesgitläp bolmasa ýa-da onuň Döwletleriň hiç birinde hemişelik ýasaýyş jaýy bolmasa, ol diňe adatça ýasaýan ýeri bolan Döwletiň dahyllsy hasaplanýlyar;

c) eger ol, adatça Döwletleriň ikisinde-de ýasaýan bolsa ýa-da adatça olaryň hiç birinde hem ýasamaýan bolsa, ol diňe haýsy Döwletiň raýaty bolup durýan bolsa, şol Döwletiň dahyllsy hasaplanýlyar;

d) eger ol Döwletleriň ikisiniň-de raýaty bolup durýan bolsa ýa-da olaryň hiç biriniň raýaty bolmasa, onda Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary bu meseläni özara ylalaşmak boýunça çözýärler.

3. Eger şahsy tarap bolup durmaýan tarap 1-nji böлümiň düzgünlerine laýyklykda Ylalaşýan Döwletleriň ikisiniň-de dahyllisy bolup durýan bolsa, onda ol hakyky ýolbaşçy edarasy ýerleşýän Döwletiniň dahyllisy hasaplanylýar.

5-nji madda **Hemişelik wekilçilik**

1. Şu Konwensiýanyň maksatlary üçin «hemişelik wekilçilik» aňlatmasy kärhananyň telekeçilik işini doly ýa-da bölekleýin amala aşyrýan hemişelik iş ýerini aňladýar.

2. «Hemişelik wekilçilik» aňlatmasy, hususan-da, şulary öz içine alýar:

- a) dolandyryş ýerini;
- b) böлumi ýa-da bölümçäni;
- c) edarany ýa-da kontorany;
- d) fabrigi;
- e) ussahanany; we

ä) şahtany, nebit ýa-da gaz guýusyny, karýeri ýa-da tebigy serişdeler çykarylýan islendik beýleki ýeri.

3. «Hemişelik wekilçilik» aňlatmasy şeýle hem şulary öz içine alýar:

a) gurluşyk meýdançasyny, gurluşyk, gurnama ýa-da ýygnama desgasyny ýa-da ýokarda agzalan desgalar bilen bagly gözegçilik işini diňe olar bilen bagly işleriň dowamlylygy on iki aýdan köp bolanda;

b) hyzmatlary etmegi, şol sanda şu maksatlar üçin kärhana tarapyndan hakyna tutulan gullukçylaryň ýa-da beýleki işgäriň üsti bilen kärhananyň maslahat beriş hyzmatlaryny, ýöne diňe şeýle görnüşli iş ýurduň çäklerinde (şular ýaly ýa-da şonuň bilen bagly desga üçin) islendik on iki aýlyk döwrüň dowamynda alty aýdan köp bolan döwrüň ýa-da döwürleriň dowamynda amala aşyrylan halatynda.

4. Şu maddanyň ýokardaky düzgünlerine garamazdan, «hemişelik wekilçilik» aňlatmasy şulary öz içine almaýar:

a) desgalaryň diňe kärhana degişli harytlary ýa-da önumleri saklamak, ýa-da görkezmek maksatlary üçin ulanylasmagyny;

b) kärhana degişli harytlaryň ýa-da önumleriň gorlarynyň diňe saklamak ýa-da görkezmek maksatlary üçin saklanylasmagyny;

c) kärhana degişli harytlaryň ýa-da önumleriň gorlarynyň diňe başga kärhana tarapyndan gaýtadan işlemek maksatlary üçin saklanylasmagyny;

d) hemişelik iş ýeriniň diňe harytlary ýa-da önümleri satyn almak maksatlary üçin ýa-da kärhana maglumatlary toplamak üçin saklanylmasyny;

e) hemişelik iş ýeriniň diňe kärhana üçin taýýarlyk görüji ýa-da kömekçi häsiyetli başga bir islendik işi amala aşyrmak maksady bilen saklanylmasyny;

ä) hemişelik iş ýeriniň diňe işiň (a)-dan – (e) kiçi bölümlerde sanalyp geçilen görüşleriniň islendik usulda utgaşdyrylmagy üçin saklanylmasyny, hemişelik iş ýeriniň şeýle utgaşdyrma netijesinde ýuze çykýan jemi işiň taýýarlyk görüji ýa-da kömekçi häsiyetli bolan şertinde.

5. Şu maddanyň 1-nji we 2-nji bölümleriniň düzgünlerine garamazdan, eger özi barada şu maddanyň 7-nji bölümünde agzalýan garaşsyz derejeli ýumuşçydan başga bir tarap Ylalaşýan Döwletde beýleki Ylalaşýan Döwletiň kärhanasynyň adyndan hereket edýän bolsa, onda bu kärhana birinji ýatlanan Ylalaşýan Döwletde şol tarapyň kärhana üçin amala aşyrýan islendik işi babatda hemişelik wekilçiligi bar hökmünde garalýar, eger onuň:

a) şu Döwletde kärhananyň adyndan şertnamalary baglaşmaga ygytyýarlygy bar bolsa we adatça şol ygytyýarlygy ol ulanýan bolsa, emma, eger bu tarapyň işi şu maddanyň 4-nji bölümünde görkezilenler bilen çäklenýän, eger şu bölümniň düzgünlerine laýyklykda bu iş hemişelik iş ýeriniň üstünden amala aşyrylýan bolsa-da, onuň bu hemişelik iş ýerini hemişelik wekilçilige öwürmeyän halatlary muňa girmeyär;

b) şeýle ygytyýarlyklary ýok bolsa, emma adatça birinji ýatlanan Döwletde harytlaryň we önümleriň gorlaryny saklap, şondan olary kärhana üçin yzygiderli getirýän bolsa.

6. Şu maddanyň öndäki düzgünlerine garamazdan, eger Ylalaşýan Döwletiň ätiýaçlandyjy kärhanasy beýleki Ylalaşýan döwletiň çäklerinde garaşsyz hukuk derejesi bolan ýumuşçy bolup durmaýan tarapyň üsti bilen ätiýaçlandyryş baýraklaryny ýygnaýan bolsa ýa-da ol ýerde bolup biljek töwekgelçiliklerden ätiýaçlandyrýan bolsa, onuň beýleki Ylalaşýan Döwletde hemişelik wekilçiligi bar diýlip hasap ediler, oňa 7-nji bölümniň düzgünleri ulanylýar, gaýtadan ätiýaçlandyrylýan halatlar muňa girmeyär.

7. Eger kärhana beýleki Ylalaşýan Döwletde telekeçilik işini diňe araçynyň, dellalyň ýa-da garaşsyz hukuk ýagdaýy bolan başga bir islendik ýumuşçynyň üsti bilen amala aşyrýan bolsa, şol taraplar öz adaty işiniň çäklerinde hereket edýän şertde kärhana şol Döwletde hemişelik wekilçiligi bar hökmünde garalmaz. Emma, eger şeýle ýumuşçynyň işi dolulygyna ýa-da dolulygyna diýen ýaly şol kärhana üçin hereketlerde jemlenen bolsa, onda oňa şu bölümniň çäklerinde garaşsyz derejeli ýumuşçy hökmünde garalmaz.

8. Ylalaşýan Döwletiň biriniň dahyllisy bolan kompaniyanyň beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllisy bolan kompaniya gözegçilik edýän ýa-da ol tarapyndan gözegçilik edilýän bolsa, ýa-da şol beýleki Döwletde telekeçilik

işini (ýa hemişelik wekilçiliğiň üsti bilen, ýa-da başga bir usulda) amala aşyrýan bolsa, bu ýagdayyň özi şol kompaniyalaryň birini beýleki kompaniyanyň hemişelik wekilçiligine öwürmeýär.

6-njy madda **Gozgalmaýan emlákden alynýan girdejiler**

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysynyň beýleki Ylalaşýan Döwletde ýerleşýän gozgalmaýan emlákden alýan girdejilerine (şol sanda oba we tokáy hojalygyndan alýan girdejisine) şol beýleki Döwletde salgylar salnyp bilner.

2. «Gozgalmaýan emlák» aňlatmasy garalýan emlägiň ýerleşýän ýeri bolan Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda bar bolan mana eýe bolmalydyr. Bu aňlatma islendik halatda gozgalmaýan emlák babatdaky kömекçi emlägi, oba we tokáy hojalygynda ulanylýan mallary we enjamlary, özi barada ýer eýeçiligi babatdaky umumy hukugyň düzgünleri ulanylýan hukuklary, gozgalmaýan emlägiň uzufruktyny hem-de mineral serişdeleri, çeşmeleri we beýleki gazylyp alynýan tebigy baýlyklaryň işlenip geçilmegi ýa-da işlenip geçilmegine hukuk üçin öwezini dolma hökmünde tölenilýän üýtgeýän we kesgitli tölegler üçin hukuklary öz içine almalydyr; deňiz, derýa ýa-da howa gämilerine, awtomobil ýa-da demir ýol ulag serişdelerine gozgalmaýan emlák hökmünde garalmaýar.

3. Şu maddanyň 1-nji bölümünüň düzgünleri gozgalmaýan emlägi göni peýdalanmakdan, kärendä bermekden ýa-da başga bir islendik görnüşde peýdalanmakdan alynýan girdejiler babatda hem ulanylýar.

4. Şu maddanyň 1-nji we 3-nji bölümleriniň düzgünleri kärhanalaryň gozgalmaýan emläginden alynýan girdejiler we garassız şahsy hyzmatlary etmek üçin ulanylýan gozgalmaýan emlákden alynýan girdejiler babatda hem ulanylýar.

7-njy madda **Telekeçilik işinden alynýan peýda**

1. Eger Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasy beýleki Ylalaşýan Döwletde ýerleşýän hemişelik wekilçiliğiniň üstünden telekeçilik işini amala aşyrmaýan bolsa, şol kärhananyň alýan peýdasyna diňe şol Döwletde salgylar salnýar. Eger kärhana telekeçilik işini ýokarda agzalan görnüşde amala aşyrýan bolsa, onda kärhananyň peýdasyna beýleki Döwletde, diňe onuň şu hemişelik wekilçilige degişli bölegi babatda salgylar salnyp bilner.

2. Şu maddanyň 3-nji bölümünüň düzgünlerini nazara almak bilen, eger bir Ylalaşýan Döwletiň kärhanasy beýleki Ylalaşýan Döwletde telekeçilik işini şol ýerde ýerleşýän hemişelik wekilçiliğiň üsti bilen amala aşyrýan bolsa, onda şol wekilçiliğin hut şonuň ýaly ýa-da barabar şartlerde hut şonuň ýaly ýa barabar iş bilen meşgullanýan aýrybaşgalanan we aýratyn kärhana

bulan hem-de özi hemişelik wekilçiligi bulan kärhanadan doly garaşsyz hereket edende alyp biljek peýdasy Ylalaşýan Döwletleriň her birinde şol hemişelik wekilçilige degişlidir.

3. Hemişelik wekilçiliğiň peýdasy kesgitlenilen mahaly şol hemişelik wekilçiliğiň maksatlary üçin çeken çykdajylarynyň, şol sanda şeýle görnüşde çekilen dolandyryş we umumy edara ediş çykdajylarynyň hemişelik wekilçiliğiň yerleşyän ýeri bulan Döwletde ýa-da onuň çäklerinden daşarda çekilendigine garamazdan, resminamalar arkaly tassyklanan şol çykdajylaryň kemilmegine rugsat berilýär.

4. Eger Ylalaşýan Döwletde hemişelik wekilçilige degişli peýdany kärhananyň peýdasynyň umumy möçberini onuň dürli düzüm birlikleriniň arasynda barabarlykda paýlamak esasynda kesgitlemek adaty tejribe bolsa, onda 2-nji bölümde hiç bir zat bu Ylalaşýan Döwlete salgylar salynmaga degişli peýdany adaty kabul edilen paýlamak arkaly kesgitlemegi gadagan etmeýär; ýöne paýlamagyň saýlanyp alnan usuly şu maddadaky degişli ýörelgelere laýyk gelyän netijeleri bermelidir.

5. Hiç bir peýda diňe hemişelik wekilçiliğiň kärhana üçin harytlary ýa-da önümleri satyn almagy esasynda oña degişli edilip bilinmez.

6. Eger muny üýtgetmek üçin degerli we ýeterlik sebäpler bolmasa, ýokardaky bölmeleriň maksatlary üçin hemişelik wekilçilige degişli peýda her ýyl şol bir usul arkaly kesgitlenilýär.

7. Eger peýda girdejileriň şu Konwensiýanyň beýleki maddalarynda aýratyn gürrüni edilýän görnüşlerini öz içine alýan bolsa, onda şu maddanyň düzgünleri şol maddalaryň düzgünlerine täsir etmeýär.

8-nji madda **Halkara gatnatmalary**

1. Ylalaşýan Döwletiň kärhanasynyň deňiz, derýa ýa-da howa gämilerini, awtomobil ýa-da demir ýol ulag serişdelerini halkara gatnawlarynda ullanmakdan alýan peýdasyna diňe şol Döwletde salgylar salynýar.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysy bolup durýan ulag kärhanasynyň harytlary ýa-da önümleri daşamak üçin ulanylýan konteýnerleri (şol sanda treýlerleri we konteýnerleri daşamak üçin beýleki enjam) peýdalananmakdan, saklamakdan ýa-da hakyna tutmaga bermekden alýan peýdasyna diňe şol Ylalaşýan Döwletde salgylar salynýar, konteýnerleriň diňe beýleki Ylalaşýan Döwletiň çäklerinde ulanylýan halatlary muňa girmeýär.

3. Şu maddanyň 1-nji bölüminiň düzgünleri ulag serişdelerini ullanmak boýunça pul-a, bilelikdäki kärhana ýa-da halkara guramasyna gatnaşmakdan alynýan peýda babatda hem ulanylýar.

9-njy madda Şärikli kärhanalar

1. Eger:

a) bir Ylalaşýan Döwletiň kärhanasy beýleki Ylalaşýan Döwletiň kärhanasyny dolandyrmaga, oňa gözegçilik etmäge ýa-da onuň maýasyna göni ýa keseden gatnaşýan, ýa-da

b) şol bir taraplar Ylalaşýan Döwletiň biriniň kärhanasyny we Ylalaşýan Döwletiň beýlekisiniň kärhanasyny dolandyrmaga, oňa gözegçilik etmäge ýa-da onuň maýasyna göni ýa-da keseden gatnaşýan bolsa,

we bellenip geçilen ýagdaýlaryň islendiginde iki kärhananyň arasynda olaryň täjirçilik we maliye gatnaşyklarynda iki garaşsyz kärhananyň arasynda bolmalyşyndan tapawutlanýan şertler döredilýän ýa-da bellenilýän bolsa, onda kärhanalaryň birine geçirilip bilinjek, ýöne şol şertleriň bolmagy sebäpli geçirilmedik islendik peýda şol kärhananyň peýdasyna goşulyp we degişlilikde oňa salgylar salnyp bilner.

2. Eger bir Ylalaşýan Döwlet şol Döwletiň kärhanasynyň beýleki Ylalaşýan Döwletde salgylar salnan peýdasyna birinji bellenen Döwletiň kärhanasynyň peýdasyna goşanda we degişlilikde salgylar salanda we şeýlelikde goşulan peýda iki kärhananyň arasynda bellenen şertler iki garaşsyz kärhananyň arasyndaky ýaly bolan şertde birinji agzalan Döwletiň kärhanasynyň adyna hasaplanylan peýda bolup durýan halatda, onda şol beýleki Döwlet şol peýda üçin salgydyň özünde hasaplanylan möçberine degişli düzedişi girizer. Şeýle düzediş kesgitlenilen mahaly şu Konwensiýanyň beýleki düzgünleri nazara alnar, Ylalaşýan Döwletleriň ygytyýarly edaralary bolsa, zerur mahaly bir-biri bilen maslahatlaşar.

10-njy madda Diwidendler

1. Bir Ylalaşýan Döwletiň dahyllysy bolan kompaniýanyň beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllysyna töleyän diwidendlerine şol beýleki Döwletde salgylar salnyp bilner.

2. Ýone şeýle diwidendlere olary töleyän kompaniýanyň öz dahyllysy bolan Ylalaşýan Döwletinde hem bu Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgylar salnyp bilner; emma diwidendlerden peýda alyjy diwidendleriň hakyky eýesi bolsa, onda şeýle usulda salynýan salgylar diwidendleriň jemi möçberiniň 10 göteriminden köp bolmaly däldir. Ylalaşýan Döwletleriň ygytyýarly edaralary özara ylalaşmak boýunça bu çäklendirmäni ullanmagyň usulyny belleyärler. Bu bölüm kompaniýa ujundan diwidendler tölenilýän peýda babatda salgylar salynmagyna täsir etmeyär.

3. Şu maddada ulanylýan mahaly «diwidendler» adalgasy paýnamalardan ýa-da bergi talaplary bolup durmaýan, peýda gatnaşmaga hukuk berýän beýleki hukuklardan alynýan girdejini, şeýle hem peýdany paýlaýan kompaniya dahyllisy bolup durýan şol Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda paýnamalardan alynýan girdejiler ýaly salgut babatda düzgünleşdirmäge degişli beýleki korporatiw hukuklardan alynýan girdejini aňladýar.

4. Eger diwidendleriň hakyky eýesi bir Ylalaşýan Döwletiň dahyllisy bolmak bilen, diwidendleri töleyän kompaniya öz dahyllisy olan beýleki Ylalaşýan Döwletde telekeçilik işini şol ýerdäki hemişelik wekilçiligiň üsti bilen amala aşyrýan bolsa ýa-da şol beýleki Döwletde ýerleşýän hemişelik binýatdan garaşsyz şahsy hyzmatlary edýän bolsa we özi babatda diwidendler tölenýän holding şeýle hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada hakykatdan hem degişli bolsa, şu maddanyň 1-nji we 2-nji bölmeleriniň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda 7-nji maddanyň ýa-da 14-nji maddanyň düzgünleri ulanylýar.

5. Eger Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllisy bolup durýan kompaniya beýleki Ylalaşýan Döwletden peýdany ýa-da girdejileri alýan bolsa, onda şol beýleki Döwlet şol kompaniyanyň töleyän diwidendlerinden salgut alyp bilmez, eger şol diwidendler şol beýleki Döwletiň dahyllisyna tölenilýän ýa-da eger özi babatda diwidendler tölenýän holding hakykatdan-da şol beýleki Döwletde ýerleşýän hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada degişli bolsa we kompaniyanyň paýlanyladyk peýdasyna salgut salnyp bilinmeyän bolsa, hatda diwidendleri tölemek üçin serişdeler ýa-da paýlanyladyk peýda şol beýleki Döwletde emele gelýän peýdadan ýa-da girdejiden dolulygyna ýa-da bölekleyin ybarat bolsa, bu kada ulanylmaýar.

11-nji madda **Göterimler**

1. Ylalaşýan Döwletleriň birinde emele gelýän we beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllisyna tölenilýän göterimlere şol beýleki Döwletde salgut salnyp bilner.

2. Ýöne şeýle göterimlere olaryň emele gelýän Ylalaşýan Döwletinde hem şol Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgut salnyp bilner, emma eger alyjy şeýle göterimleriň hakyky eýesi bolsa, şeýle görnüşde alynýan salgut göterimleriň jemi möçberiniň 10 göteriminden köp bolmaly däldir. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary özara ylalaşmak boýunça bu çäklendirmäni utanmagyň usulyny belleýärler.

3. 2-nji bölmeliň düzgünlerine garamazdan:

a) Moldowa Respublikasynda emele gelýän we Türkmenistanyň Hökümetine ýa-da Türkmenistanyň Merkezi bankyna tölenen göterimler Moldowada salgytdan boşadylýar;

b) Türkmenistanda emele gelýän we Moldowa Respublikasynyň Hökümetine ýa-da Moldowanyň Milli bankyna tölenen göterimler Türkmenistanda salgytdan boşadylýar.

4. «Göterimler» adalgasy şu maddada ulanylan mahaly zamun (ipoteka) üpjünçiligine we bergidaryň peýdasyna gatnaşmak üçin hukugynyň bardygyna garamazdan, islendik görnüşdäki bergi talaplaryndan girdejini we hususan-da, hökümetiň gymmatly kagyzlaryndan we obligasiýalaryndan ýa-da bergi borçnamalaryndan girdejini, şol sanda şol gymmatly kagyzlar, obligasiýalar ýa-da bergi borçnamalary boýunça baýraklary we utuşlary aňladýar. Wagty geçirilen tölegler üçin jerimelere şu maddanyň maksatlary üçin göterimler hökmünde garalmaýar.

5. Eger göterimleriň hakyky eýesi Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsy bolmak bilen, göterimler emele gelýän beýleki Ylalaşýan Döwletde telekeçilik işini şol ýerdäki hemişelik wekilçiliği üsti bilen amala aşyrýan bolsa ýa-da şol beýleki Döwletde şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan garaşsyz şahsy hyzmatlary amala aşyrýan bolsa hem-de göterimleriň tölenilmegine esas bolýan bergi talaby şeýle hemişelik wekilçilige ýa-da hemişelik binýada hakykatdan hem degişli bolsa, şu maddanyň 1-nji, 2-nji bölümleriniň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda şu Konwensiýanyň 7-nji maddasynyň ýa-da 14-nji maddasynyň düzgünleri ulanylýar.

6. Eger göterimleri töleyji Ylalaşýan Döwletiň özi, onuň edara ediş-çäk birligi, ýerli häkimiýet edarasy ýa-da bu Döwletiň dahyllsy bolsa, göterimler şol Döwletde emele gelýär diýlip hasaplanlyýar. Eger göterimleri töleyji tarapyň Ylalaşýan Döwletiň dahyllsydygyna ýa-da däldigine garamazdan, Ylalaşýan Döwletde onuň göterimleriň tölenilmegi boýunça bergileriň ýuze çykmagy bilen bagly hemişelik wekilçiliği ýa-da hemişelik binýady bar bolsa we şol göterimleri tölemek boýunça çykdajylary şeýle hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat çekyän bolsa, onda şeýle göterimler hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat ýerleşýän Döwletde emele gelýär diýlip hasaplanlyýar.

7. Eger göterimleriň töleyjisiniň we hakyky eýesiniň arasyndaky ýa-da olaryň ikisiniň we haýsydyr bir üçünji tarapyň arasyndaky aýratyn gatnaşyklar sebäpli, göterimleriň tölenilmegine esas bolan bergi talabyna degişli göterimleriň jemi, göterimleriň töleyjisiniň we hakyky eýesiniň arasynda şeýle gatnaşyklar ýok mahaly ylalaşylyp bilinjek möçberden köp bolsa, onda şu maddanyň düzgünleri diňe soňky agzalan möçber babatda ulanylýar. Şeýle halatda tölegiň artýan bölegi şu Konwensiýanyň beýleki düzgünlerini hökman nazara almak bilen, her bir Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgut salynmaga önküsü ýaly degişlidir.

12-nji madda

Roýaltiler

1. Ylalaşýan Döwletleriň birinde döreýän we beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllysyna tölenýän roýaltilere şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Emma şeýle roýaltilere hem olaryň döreýän Ylalaşýan Döwletinde bu Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgyt salnyp bilner, ýöne, eger alyjy roýaltiniň hakyky eýesi bolsa, onda şeýle ýagdaýda salynýan salgyt roýaltiniň umumy möçberiniň 10 göteriminden geçmeli däldir. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary özara ylalaşmak boýunça bu çäklendirmäni ulanmagyň usulyny belleýärler.

3. «Roýalti» adalgasy şu maddada ulanylan mahaly islendik edebiýat, sungat ýa-da ylmy eserler, şol sanda kinematografiýa filmleri, şeýle hem radio ýa-da telewizion gepleşikleri üçin ýazgylary, kompýuter programmalary, islendik patent, sówda nyşany, dizaýn ýa-da model, ülňi, gizlin formula ýa-da amallar ulgamyny ulanmak üçin ýa-da awtorlyk hukuklaryny ulanmaga hukugyň berilmegi üçin ýa-da senagat, täjirçilik, ýa-da ylmy enjamýyň ýa-da senagat, täjirçilik ýa bolmasa ylmy tejribä degişli maglumatlary peýdalanmak ýa-da peýdalanmaga hukuk üçin öwezini dolma hökmünde alynýan islendik görnüşdäki tölegleri aňladýar.

4. Eger roýaltiniň hakyky eýesi, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsy bolmak bilen, roýaltiniň emele gelýän beýleki Ylalaşýan Döwletinde telekeçilik işini şol ýerdäki hemişelik wekilçiliğiň üsti bilen amala aşyrýan bolsa, ýa-da şol beýleki Döwletde şol ýerde ýerleşýän hemişelik binýatdan garaşsyz şahsy hyzmatlary edýän bolsa we roýalti tölenýän hukuk ýa-da emlák şol hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat bilen hakykatdan hem bagly bolsa, şu maddanyň 1-nji we 2-nji bölümleriniň düzgünleri ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda şu Konwensiýanyň 7-nji maddasynyň ýa-da 14-nji maddasynyň düzgünleri ulanylýar.

5. Eger töleyji Ylalaşýan Döwletiň özi, onuň edara ediş-çäk birligi, ýerli häkimiýet edarasy ýa-da şu Döwletiň dahyllsy bolan halatda roýalti şol Döwletde döreýär diýlip hasaplanýar. Eger roýaltini töleyj tarapyň Ylalaşýan Döwletiň dahyllsydygyna ýa-da däldigine garamazdan, şol Ylalaşýan Döwletde roýaltileri tölemek boýunça döreýän bergi bilen bagly hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat bar bolsa we şeýle roýaltileri tölemek boýunça çykdajylary şol hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat çekýän bolsa, onda roýaltiler hemişelik wekilçilik ýa-da hemişelik binýat ýerleşýän şol Döwletde döreýär diýip hasap edilýär.

6. Eger roýaltini töleyjiniň we hakyky eýesiniň arasyndaky ýa-da olaryň ikisiniň we haýsydyr bir üçünji tarapyň arasyndaky aýratyn

gatnaşyklar sebäpli, esasynda roýalti tölenýän ulanmaga, hukuga ýa-da maglumatlara degişli roýaltiniň jemi möçberi töleyjiniň we hakyky eýesiniň arasynda şeýle gatnaşyklar ýok mahaly ylalaşylyp bilinjek möçberden köp bolsa, onda şu maddanyň düzgünleri diňe soňky agzalan möçber barada ulanylýar. Şeýle halatda tölegiň artýan bölegi şu Konwensiýanyň beýleki düzgünlerini hökman nazara almak bilen, her bir Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygyna laýyklykda salgut salynmaga öňküsi ýaly degişlidir.

13-nji madda **Emlägi aýrybaşgalamakdan alınan girdejiler**

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllsynyň şu Konwensiýanyň 6-njy maddasynda kesgitlenişi ýaly we beýleki Ylalaşýan Döwletde ýerleşýän gözgalmaýan emlägini aýrybaşgalamakdan alýan girdejilerine şol beýleki Döwletde salgut salnyp bilner.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň beýleki Ylalaşýan Döwletde bar bolan hemişelik wekilçiliginiň täjircilik emläginiň bir bölegini düzýän gozgalýan emläginiň ýa-da Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsynyň ygtyýarynda bolan we garaşsyz şahsy hyzmatlary etmek üçin Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän hemişelik binýada degişli bolan gozgalýan emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejilere, şol sanda şeýle hemişelik wekilçiliğiň (aýratynlykda ýa-da tutuş kärhana bilen bilelikde) ýa bolmasa şeýle hemişelik binýadyň aýrybaşgalanmagyndan alynýan girdejilere şol beýleki Döwletde salgut salnyp bilner.

3. Ylalaşýan Döwletiň kärhanasynyň halkara gatnatmalarynda ulanýan deňiz, derýa ýa-da howa gämileriniň, awtomobil ýa-da demir ýol ulag serişdeleriniň ýa-da olaryň ulanylýagy bilen bagly gozgalýan emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alýan girdejilerine diňe şol Döwletde salgut salynýar.

4. Şu maddanyň 1-nji, 2-nji we 3-nji bölümlerinde gürrüni edilýänden başga islendik beýleki emlägiň aýrybaşgalanmagyndan alınan girdejilere diňe emlägi aýrybaşgalaýan tarap dahyllisy bolan Ylalaşýan Döwletde salgut salynýar.

14-nji madda **Garaşsyz şahsy hyzmatlar**

1. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsynyň hünär hyzmatlaryny etmekden ýa-da garaşsyz häsiýetli başga bir işden alýan girdejisine diňe şol Döwletde salgut salynýar, şu halatlardan başga halatlarda:

a) eger şol dahyllynyň öz işini amala aşyrmak maksady bilen, Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde yzygiderli elýeterli bolan hemişelik binýady bar bolsa; şeýle halatda diňe şol hemişelik binýada degişli edilen girdejä; ýa-da

b) eger şol dahyllynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde bolmagynyň möhleti seredilýän kalendar ýylynda başlanýan ýa-da tamamlanýan islendik on iki aýlyk döwrüň dowamynda jemi 183 günlük ýa-da şondan uzak döwürlere dowam edýän bolsa, şeýle halatda diňe şol dahyllynyň diňe şol beýleki Döwletde şol ýylда amala aşyrýan işinden alınan girdejä beýleki Ylalaşýan Döwletde hem salgyt salnyp bilner.

2. «Hünär hyzmatlary» diýen aňlatma, hususan-da, garaşsyz ylmy, edebi, artistlik, çeperçilik, bilim ýa-da mugallymçylyk işini, şeýle hem lukmanlaryň, aklawçylaryň, inženerleriň, binagärleriň, diň lukmanlarynyň we hasapçylaryň garaşsyz işini öz içine alýar.

15-nji madda **Garaşly şahsy hyzmatlar**

1. Şu Konwensiýanyň 16-njy, 18-nji we 19-njy maddalarynyň düzgünlerini nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsynyň hakynatutma iş bilen bagly alýan zähmet hakyna, hak-heşdegine we şunuň ýaly beýleki töleglerine diňe şol Döwletde salgyt salnýar, hakynatutma işin Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde amala aşyrylýan halatlary muňa girmeýär. Eger hakynatutma boýunça iş şeýle görnüşde amala aşyrylýan bolsa, şunuň bilen bagly alnan zähmet hakyna, hak-heşdege we şunuň ýaly beýleki töleglere şol beýleki Döwletde salgyt salnyp bilner.

2. Şu maddanyň 1-nji bölümünüň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde hakynatutma iş bilen bagly alýan zähmet hakyna, hak-heşdegine we şunuň ýaly beýleki töleglerine, eger:

a) alyjy şol kalendar ýylynda başlanýan ýa-da tamamlanýan islendik on iki aýlyk döwürde jemi alnanda 183 günden uzak bolmadyk döwrüň ýa-da döwürleriň dowamynda beýleki Döwletde bolýan bolsa, we

b) töleg beýleki Döwletiň dahyllisy bolmadyk hakyna tutujy tarapyndan ýa-da onuň adyndan tölenilýän bolsa, we

c) tölegleri tölemek boýunça çykdajylary hakyna tutujynyň şol beýleki Döwletdäki hemişelik wekilçiligi ýa-da hemişelik binýady çekmeyän bolsa, diňe birinji agzalan Döwletde salgyt salnýar.

3. Şu maddanyň ýokardaky düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletiň kärhanasy tarapyndan halkara gatnawlarynda ulanylýan deňiz, derýa ýa-da howa gämisinde, awtomobil ýa-da demir ýol ulagynda amala aşyrylýan hakynatutma iş bilen bagly alynýan zähmet hakyna, hak-heşdege we şunuň ýaly beýleki töleglere şol Döwletde salgyt salnyp bilner.

16-njy madda

Direktorlaryň gonorarlary

Direktorlaryň gonorarlaryna we Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň dahyllysy bolan kompaniyanyň direktorlar geňeşiniň agzasy hökmünde alýan başga şunuň ýaly töleglerine şol beýleki Döwletde salgylar salnyp bilner.

17-nji madda

Artistler we türgenler

1. Şu Konwensiýanyň 14-nji we 15-nji maddalarynyň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň teatryň, kinonyň, radionyň ýa-da telewideniýäniň artisti, ýa-da sazanda ýaly sungat işgäri hökmünde ýa-da türgen hökmünde Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde amala aşyrýan öz şahsy işinden alýan girdejisine şol beýleki Döwletde salgylar salnyp bilner.

2. Eger sungat işgäriniň ýa-da türgeniň amala aşyrýan şahsy işinden girdeji sungat işgäriniň ýa-da türgeniň özüne däl-de, başga bir tarapa hasaplanyp ýazylýan bolsa, şu Konwensiýanyň 7-nji, 14-nji we 15-nji maddalarynyň düzgünlerine garamazdan, şol girdejä sungat işgäriniň ýa-da türgeniň işi amala aşyrylýan Ylalaşýan Döwletde salgylar salnýar.

3. Eger bu Döwletde bolunmagy Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň, olaryň edara ediş-çäk birlikleriniň ýa-da ýerli häkimiýet edaralarynyň jemgyýetçilik gaznalaryndan doly maliýeleşdirilýän bolsa, şu maddanyň 1-nji we 2-nji bölümleriniň düzgünleri sungat işgärleriniň we türgenleriň Ylalaşýan Döwletde amala aşyrýan işinden alýan girdejisi babatda ulanylmaýar. Şeýle halatda girdejä diňe şol sungat işgäri ýa-da türgen dahyllysy bolup durýan Ylalaşýan Döwletde salgylar salnýar.

18-nji madda

Pensiýalar

Şu Konwensiýanyň 19-njy maddasynyň 2-nji bölümünüň düzgünlerini nazara almak bilen, Ylalaşýan Döwletiň dahyllysyna öňki hakynatutma iş bilen bagly tölenilýän pensiýalar we şunuň ýaly beýleki tölegler diňe şol Döwletde salgylar salnmaga degişlidir.

19-njy madda

Döwlet gullugy

1. a) Ylalaşýan Döwlet ýa-da onuň edara ediş-çäk birligi ýa bolmasa ýerli häkimiýet edaralary tarapyndan, ýa-da olaryň döreden gaznalaryndan

islendik şahsy tarapa şol Döwlete, onuň edara ediş-çäk birligine ýa bolmasa onuň ýerli häkimiýet edarasyna edýän hyzmatlary üçin pensiýadan başga tölenyän zähmet hakyna, hak-heşdebine ýa-da başga bir şunuň ýaly tölegine diňe şol Döwletde salgut salynýar.

b) Emma eger hyzmatlar Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde edilýän bolsa we şahsy tarap şol Döwletiň dahyllisy bolsa, ol:

(i) şol Döwletiň raýaty bolsa; ýa-da

(ii) diňe hyzmatlary etmek maksady bilen, şol Döwletiň dahyllisy bolmadyk bolsa, şeýle zähmet hakyna, hak-heşdebine ýa-da başga bir şunuň ýaly tölegine diňe şol beýleki Döwletde salgut salynýar.

2. a) Ylalaşýan Döwlet ýa-da onuň edara ediş-çäk birligi ýa bolmasa ýerli häkimiýet edarasy, ýa olaryň döreden gazonalary tarapyndan şahsy tarapa şol Döwlete, onuň edara ediş-çäk birligine ýa-da ýerli häkimiýet edarasyna eden hyzmatlary üçin tölenilýän islendik pensiýa diňe şol Döwletde salgut salynýar.

b) Emma eger şahsy tarap beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllisy ýa-da raýaty bolsa, şeýle pensiýa diňe şol Döwletde salgut salynýar.

3. Şu Konwensiýanyň 15-nji, 16-njy we 18-nji maddalarynyň düzgünleri Ylalaşýan Döwletiň, onuň edara ediş-çäk birliginiň ýa-da ýerli häkimiýet edarasynyň telekeçilik işini amala aşyrmagy bilen baglanyşykly edilýän hyzmatlar babatdaky zähmet haky, hak-heşdekler ýa-da beýleki şunuň ýaly tölegler we pensiýalar babatda ulanylар.

20-nji madda Talyplar

Ylalaşýan Döwletleriň birine gelmeginden öň beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllisy bolup durýan ýa günden-göni olan we birinji agzalan Döwletde diňe okamak ýa-da bilim almak maksady bilen bolýan talyp ýa-da tejribe toplaýy tarapyndan ýaşamak, okamak ýa-da bilim almak maksatlary üçin alynýan tölegleriň çeşmeleri şol Döwletiň çäklerinden daşarda ýerleşýän bolsa, şol töleglere birinji agzalan Döwletde salgut salynmaýar.

21-nji madda Beýleki girdejiler

1. Ylalaşýan Döwletiň dahyllisyň girdejileriniň şu Konwensiýanyň ýokardaky maddalarynda agzalmadyk görünüşleri, olaryň dörän çeşmesine garamazdan, diňe şol Döwletde salgut salymaga degişlidir.

2. Eger 6-njy Maddanyň 2-nji bölümünde kesgitlemesi berlen gozgalmaýan emlákden alynýan girdejileriň alyjysy Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllisy bolmak bilen, Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde

telekeçilik işini onda ýerleşen hemişelik wekilçiliğiň üsti bilen amala aşyrýan ýa-da şol beýleki Döwletde garaşsyz şahsy hyzmatlary şol ýerdäki hemişelik binýatdan edýän bolsa we girdejiniň alynmagy bilen bagly hukuk ýa-da emläk şeýle hemişelik wekilçilik ýa hemişelik binýat bilen hakykatdan-da bagly bolsa, onda şu maddanyň 1-nji bölümünüň düzgünleri 6-njy maddanyň 2-nji bölümünde kesgitlemesi berlen gozgalmaýan emläkden alynyanlardan başga girdejiler babatda ulanylmaýar. Şeýle halatda ýagdaýlara baglylykda şu Konwensiýanyň 7-nji maddasynyň ýa-da 14-nji maddasynyň düzgünleri ulanylýar.

22-nji madda **Emläk**

1. Şu Konwensiýanyň 6-njy maddasynda gürrüňi edilýän, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysyna degişli we Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde ýerleşýän gozgalmaýan emläk görnüşindäki emläge şol beýleki Döwletde salgut salnyp bilner.

2. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde bar bolan hemişelik wekilçiliginiň täjirçilik emläginiň bir bölegi bolan gozgalýan emläk görnüşindäki emläge ýa-da Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň garaşsyz şahsy hyzmatlary etmek üçin Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisinde onuň ygtyýarynda bolan hemişelik binýat bilen bagly gozgalýan emläk görnüşindäki emläge şol beýleki Döwletde salgut salnyp bilner.

3. Ylalaşýan Döwletiň kärhanasynyň eýeçiliği bolup durýan we halkara gatnawında ulanylýan deňiz, derýa ýa-da howa gämileri ýa-da awtomobil ýa bolmasa demir ýol ulag serişdeleri görnüşindäki emläge hem-de olary ulanmak bilen baglanyşykly gozgalýan emläge diňe şol Döwletde salgut salynýar.

4. Ylalaşýan Döwletiň dahyllysynyň emläginiň ähli beýleki böleklerine diňe şol Döwletde salgut salynýar.

23-nji madda **Iki gezek salgut salynmagyny aradan aýrmak**

1. Eger Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllysynyň alýan girdejine ýa-da eýeçilik edýän emlägine şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyklykda beýleki Ylalaşýan Döwletde salgut salnyp bilinjek bolsa, birinji agzalan Döwlet:

- a) şeýle dahyllynyň şol beýleki Döwletde tölän girdeji üçin salgydyna barabar möçberini girdeji üçin salgydynandan kemmäge;
- b) şeýle dahyllynyň şol beýleki Döwletde tölän emläk üçin salgydyna barabar möçberini emläk üçin salgydynandan kemmäge mümkünçilik berer.

Ýöne kemilýän şeýle möçberler islendik halatda ýagdaýlaraa baglylykda girdeji üçin salgydyň ýa-da emläk üçin salgydyň kemilmeginden öň hasaplanan, beýleki Döwletde salgut salnyp bilinjek girdejilere ýa-da emläge degişli böleginden köp bolmaly däldir.

2. Eger şu Konwensiýanyň islendik düzgünine laýyklykda, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň dahyllsynyň alan girdejisi ýa-da emlägi şol Döwletde salgytdan boşadylan bolsa, şol Döwlet muňa garamazdan, şeýle dahyllynyň girdejisiniň ýa-da emläginiň galan bölegine salgydyň möçberi hasaplanan mahaly salgytdan boşadylan girdejini ýa-da emlägi hasaplap biler.

24-nji madda **Kemsitmezlik**

1. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň milli taraplary beýleki Ylalaşýan Döwletde şol beýleki Döwletiň hut şol ýagdaýlarda, hususan-da, dahylllyk babatda milli taraplarynyň sezewar edilýän ýa-da sezewar edilip bilinjek salgut salynmagyndan ýa-da şonuň bilen bagly borçlardan başga, ýa bolmasa has agyr salgut salmak bilen bagly islendik salgut salynmagyna, ýa-da onuň bilen bagly borçlara sezewar edilmez. Şu düzgün şu Konwensiýanyň 1-nji maddasynyň düzgünlerine garamazdan, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň hem dahyllsy bolup durmaýan şahsy taraplar barada hem ulanylýar.

2. Ylalaşýan Döwletiň biriniň dahylllary bolup durýan, raýatlygy bolmadyk adamlar Ylalaşýan Döwletleriň hiç birinde hut şol ýagdaýlarda, şol Döwletiň milli taraplarynyň sezewar edilýän ýa-da sezewar edilip bilinjek islendik salgut salynmagyndan ýa-da şonuň bilen bagly islendik borçlardan başga, ýa bolmasa has agyr salgut salmak bilen bagly borçlara sezewar edilmeli däldir.

3. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň beýleki Ylalaşýan Döwletdäki hemişelik wekilçiligi babatdaky salgut salmak şol beýleki Döwletde şeýle işi amala aşyrýan kärhanalar baradaky salgut salmakdan az amatly bolmaly däldir. Şu düzgün Ylalaşýan Döwletleriň birini öz dahyllylaryna olaryň raýatlyk hukuk ýagdaýy ýa-da maşgala borçlary esasynda salgut salmak boyunça berýän haýsydyr bir şahsy ýeňilliklerini, kemmelerini we indirimlerini beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllsyna üpjün etmäge borçly edýän hökmünde düşündirilmeli däldir.

4. Şu Konwensiýanyň 9-njy maddasynyň 1-nji bölümünüň, 11-nji maddasynyň 6-njy bölümünüň ýa-da 12-nji maddasynyň 6-njy bölümünüň düzgünleri ulanylandan başga halatlarda, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň beýleki Ylalaşýan Döwletiň dahyllsyna töleyän göterimleri, roýaltileri we beýleki tölegleri şeýle kärhananyň salgut salynýan peýdasyny kesgitlemek maksady bilen, olar birinji agzalan Döwletiň dahyllsyna tölenendäki ýaly şertlerde kemilmäge degişlidir. Hut şonuň ýaly, Ylalaşýan Döwletleriň biriniň kärhanasynyň Ylalaşýan Döwletleriň beýlekisiniň

dahyllysyna islendik bergileri şol kärhananyň salgыt salynýan emlägini kesgitlemek maksady bilen, birinji agzalan Döwletiň dahyllysyna bolan bergi babatdaky ýaly hut şol bir şartlerde kemilmäge degişlidir.

5. Ylalaşýan Döwletleriň biriniň maýasy beýleki Ylalaşýan Döwletiň bir ýa-da birnäce dahyllysyna göni ýa-da gytaklaýyn degişli bolan ýa-da olar tarapyndan gözegçilik edilýän kärhanalary birinji agzalan Döwletde şol Döwletiň şonuň ýaly beýleki kärhanalary babatda sezewar edilip bilinjek salgыt salynmagyndan we onuň bilen bagly borçlardan başga ýa-da has agyr islendik salgыt salynmagyna ýa-da onuň bilen bagly islendik borçlara sezewar edilmeli däldir.

25-nji madda **Özara ylalaşmak amaly**

1. Eger tarap Ylalaşýan Döwletleriň biriniň ýa-da ikisiniň hem hereketleri şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyk gelmeýän salgylaryň salynmagyna getirýär ýa-da getirer diýip hasap edýän bolsa, ol şu Döwletleriň milli kanunçylygynda göz öňünde tutulan gorag serişdelerine garamazdan, özi dahyllsy bolup durýan Ylalaşýan Döwletiň ýa-da onuň işi şu Konwensiýanyň 24-nji maddasynyň 1-nji bölümünüň täsirine düşyän bolsa, onda özi milli tarapy bolan Döwletiň ygtyýarly edaralaryna işini seretmek üçin berip biler. Arza şu Konwensiýanyň düzgünlerine laýyk gelmeýän salgylaryň salynmagyna getirýän hereketler hakyndaky ilkinji habarnamanyň alnan pursadyndan başlap, üç ýylyň dowamynda berilmelidir.

2. Ygtyýarly edara arzany esasly hasap etse we özi kanagatlanarly çözgüde gelip bilmese, şu Konwensiýa laýyk gelmeýän iki gezek salgыt salynmagyny aradan aýyrmak maksady bilen, meseläni beýleki Ylalaşýan Döwletiň ygtyýarly edarasy bilen özara ylalaşmak boýunça çözмäge çalşar. Gazanylan islendik ylalaşyk, Ylalaşýan Döwletleriň içerkى kanunçylygynda bar bolan haýsydyr bir wagtlaýyn çäklendirmelere garamazdan, ýerine yetirilmelidir.

3. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu Konwensiýa düşündirilen ýa-da ulanylan mahaly ýüze çykýan islendik kynçylyklary ýa-da şübheleri özara ylalaşmak boýunça çözмäge çalşarlar. Olar şeýle hem şu Konwensiýada göz öňünde tutulmadyk halatlarda iki gezek salgыt salynmagyny aradan aýyrmak maksadyna eýerip, bir-biri bilen maslahatlaşyp bilerler.

4. Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary ýokardaky bölmelere düşünmekde ylalaşyk gazaňmak maksadyna eýerip, bir-biri bilen göni gatnaşykda bolup bilerler. Eger ylalaşygы gazaňmak üçin dilden pikir alyşmagy guramak maksadalaýyk bolsa, şeýle pikir alyşma Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralarynyň wekillerinden ybarat toparyň mejlisleriniň çäklerinde geçirilip bilner.

26-njy madda

Maglumatlary alyşmak

1. Şeýle derejede salgut salynmagy şu Konwensiýa ters gelmeýän bolsa, Ylalaşýan Döwletleriň ygtyýarly edaralary şu Konwensiýanyň ýa-da Ylalaşýan Döwletleriň şu Konwensiýada bellenen salgylara degişli içerkى kanunçylygynyň düzgünlerini ýerine ýetirmek üçin zerur maglumatlary alyşýarlar. Maglumatlary alyşmak şu Konwensiýanyň 1-nji maddasy bilen çäklenmeyär. Ylalaşýan Döwlet tarapyndan alynýan islendik maglumat şol Döwletiň içerkى kanunçylygynyň çäklerinde alnan maglumat ýaly gizlin hasap edilýär we diňe şu Konwensiýada bellenen salgylara degişli maglumatlara baha bermek ýa-da olary toplamak, mejburý töletdirmek, ýa bolmasa kazyýet taýdan yzarlamaq, ýa-da şikaýatlara garamak bilen meşgullanýan taraplara ýa-da edaralara (şol sanda kazyýetler we dolandyryş edaralary) habar berilýär. Şeýle taraplar ýa-da edaralar şol maglumatlary diňe görkezilen maksatlar üçin peýdalanyarlar. Olar şol maglumatlary açyk kazyýet mejlisiniň barşynda ýa-da kazyýet çözgütleri kabul edilen mahaly aýan edip bilerler.

2. Hiç bir halatda şu maddanyň 1-nji bölüminiň düzgünleri bir Ylalaşýan Döwletiň üstüne şu borçlary ýükleyän hökmünde düşündirilmez:

- a) ol ýa-da beýleki Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygyna ýa-da edara ediş tejribesine ters gelýän edara ediş çärelerini geçirmek;
- b) ol ýa-da beýleki Ylalaşýan Döwletiň kanunçylygy boýunça ýa-da adaty edara ediş tejribesiniň barşynda alyp bolmayan maglumatlary bermek;
- ç) söwda, telekeçilik, senagat, täjirçilik ýa-da hünär syryny, ýa bolmasa söwda amalyny aýan etjek maglumatlary, ýa-da aýan edilmegi döwlet syýasatyna (jemgyýetçilik tertibine) ters geljek maglumatlary bermek.

27-nji madda

Diplomatik wekilhanalaryň we konsullyk edaralaryň işgärleri

Su Konwensiýanyň hiç bir düzgüni diplomatik wekilhanalaryň we konsullyk edaralaryň işgärleriniň halkara hukugynyň umumy kadalary arkaly ýa-da ýörite ylalaşyklar esasynda bellenen salgut ýeňilliklerine täsir etmeýär.

28-nji madda

Güýje girmegi

1. Su Konwensiýa onuň güýje girmegi üçin içerkidöwlet amallaryny Ylalaşýan Döwletleriň ýerine ýetirendigi barada diplomatik ýollar boýunça soňky ýazmaça habarnamanyň senesinden güýje girýär.

2. Su Konwensiýanyň düzgünleri:

a) Konwensiýa güýje giren ýylyndan soňky senenama ýylynyň birinji ýanwaryndan başlap ýa-da birinji ýanwaryndan soň tölenýän girdejileriň çesmesinden alynýan salgylar babatda;

b) Konwensiýa güýje giren ýylyndan soňky senenama ýylynyň birinji ýanwaryndan ýa-da birinji ýanwaryndan soň başlanýan her salgylar ýyly üçin alynýan girdejiler ýa-da emlák üçin beýleki salgylar babatda ulanylар.

29-njy madda **Hereketiniň bes edilmegi**

1. Şu Konwensiýa Ylalaşýan Döwletleriň biri ony ýatyryanca güýjünde galýar. Her bir Ylalaşýan Döwlet şu Konwensiýa güýje giren gününden başlap baş ýylyň geçmeli boýunça başlanýan islendik senenama ýylynyň tamamlanmagyna çenli alty aýdan gjä galman ony ýatyrmak baradaky ýazmaça habarnamany diplomatik ýollar boýunça ibermek arkaly şu Konwensiýany ýatyryp biler.

2. Şeýle halatda şu Konwensiýa:

a) hereketini ýatyrmak baradaky habarnama iberilen ýyldan soň gelýän senenama ýylynyň birinji ýanwaryndan başlap ýa-da birinji ýanwaryndan soň tölenýän girdejileriň çesmesinden alynýan salgylar babatda;

b) hereketini ýatyrmak hakyndaky habarnama iberilen ýyldan soň gelýän senenama ýylynyň birinji ýanwaryndan ýa-da birinji ýanwaryndan soň başlanýan her salgylar salynýan ýyl üçin girdejiler we emlák üçin beýleki salgylar babatda öz hereketini bes edýär.

Muňa güwä geçmek hökmünde degişli derejede ygtyýarly edilen aşakda gol çekenler şu Konwensiýa gol çekdiler.

Kișineu şäherinde 2013-nji ýylyň 24-nji iýulynda her biri türkmen, moldowan we rus dillerinde iki nusgada amal edildi, ähli üç ýazgynyň hem birmeňzeş güýji bardyr. Ýazgylar düşündirilende tapawutlyklar ýüze çykan halatda rus dilindäki ýazgy esas edilip alnar.

**Türkmenistanyň
Hökümətiniň adyndan**

**Moldowa Respublikasynyň
Hökümətiniň adyndan**